

REDACȚIUNE,
Admînistrătunca și Tipografa.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
IN SERATE se primește la AD-
MINISTRATIUNE în Brașov și la
următoarele biourile de menajatori:
In Vienna: M. Dukes Nachf.
Max. Augenfeld & Emanuel Leiner
Heinrich Schleak. Rudolf Masser.
A. Oppelta Nachf. Anton Oppelt.
In Budapest: A. V. Seidber-
ger, Esterházy Bornat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
rie găzduită pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. tăbără pentru o pu-
blicare. Publicați mai doar
după tarifă și invocă.
RECLAME pe pagina a 8-a o
seria 10 cr. săi 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXII.

Nr. 164.

Brașov, Miercuri 28 Iulie (9 August).

1899.

Semne de „netedire“.

Una din foile maghiare ne aduce vestea, că ministrul unguresc de interne și-a pierdut răbdarea de-a mai aștepta până să vadă maghiaritatea totale numele de orașe, comune și localități, cari au „nume streine“, deoarece, cum spune amintita fătă, numărul acestora este foarte mare și aparatul maghiarsării merge prea încet. De aceea ministrul s'a socotit să nu mai aștepte după implinirea formalităților legei, ci „a recurs la un mijloc radical“, regulând în suși cestiunea pe calea ordinațiunilor. Începutul l'a și făcut, impunând prin ordinațiune nume maghiare unui însemnat număr de comune de prin comitatele din Ungaria, mai ales comunelor locuite de Germani și de Slovaci. Același lucru are săl facă pe rând cu toate numele proprii nemaghiare ale orașelor, satelor și comunităților de pe teritoriul statului ungar.

Tot foile maghiare ni-au adus mai eri alătări altă veste, nu mai puțin grozavă, decât cea dintâi. E vorba, că ministrul unguresc de commerciu va lua și el încurând măsură de-a nu se mai toleră pe suprafața globului unguresc nici o firmă, dăcă nu va fi în limba ungurăscă. Ar mai rămâne deci maghiarisarea numelor proprii de persoane. În privința acestora nu scim încă să se fi dat vre o ordinațiune nouă, dăr maghiaritorii pot fi de-o camdată liniștiți, căci cestiunea o „reguléză“ matriculantii unguri, despre cari se scie, că în matriculele de stat, cari vor fi hotărători pentru actele oficiale ale tuturor cetățenilor de sub stăpânirea ungurăscă, nu vor să introducă pe nou născuții fi ai părinților nemaghiari, decât cu nume unguresc inventate și fabricate înadins pentru acest scop.

Ce le mai rămâne acum de făcut? Abstragând dela maghiaritatea, ce se face prin „Kisdedovuri“, prin scările poporale, ori scările medii, și în genere prin tot felul de scările, cum și prin toate oficile publice de stat și administrative: vin să ne facă direct imposibilă limbă, despouindu-o de numele sale proprii și înlocuindu-le cu nume barbare, cari fac imposibilă concordanța limbii.

Și în „era de pace“ a lui Szell, guvernul continuă aceste atentate în măsură mai mare încă decât sub antecesorii săi, ér organele guvernamentale pe întrecute se silesc să ne „dovedescă“, că în acest stat națiunea maghiară „numai ea singură are dreptul la domnia, pe care nu e datore a-o împărți cu altii“; că națiunea maghiară „este în drept, ca pe toți cei cu limbă străină să-i consideră ca Maghiari; că ea „cu dreptul pote numi trădătorii națiunei și ai patriei pe toți căi nu-i dovedesc patriotism maghiar și fidelitate“.

De altă parte tot foile guvernului vin — din incidentul „înfrățirei“ dela cunoșcutul chef cu șampania — să vestescă lumei, că o mântuire pentru Românii nu există, decât nu-

mai decă vor intra sub chepeneagul lor și decă se vor încălzi cu toții la săorele „frățietății“ dela Arad. „Pester Lloyd“ vedem, că nu se genăză de-a invita la acăstă horă până și pe frații noștri din regatul liber vecin, ér pentru cățiva dintre noi cei de dincōce are grațiositatea de a-lă pune în vedere deschiderea porților parlamentului ungur, cu condițiunea însă, ca acolo să se părte „bine“ și să nu cuteze a spera cumva, că prin o luptă oposițională li-ar succede a dobêndi vre-un drept de naționalitate, căci toate partidele din dietă vor fi în contra lor.

După toate aceste semne de „netedire“ a căii spre „buna înțelegere“ cum săr și puté, ca foile maghiare să nu salute cu bucuria „frățietatea“ dela Arad?

Mișcarea în contra pactului. În Austria continuă cu vehemență mișcarea în contra pactului, respective a guvernării cu ajutorul §-lui 14. În toate orașele locuite de Germani, aceștia protesteză în întruniri publice sgomotose, cari îci colo sunt însotite de încărcări și de vîrsare de sânge, cum a fost în Salzburg și în Gablonz. În Salzburg s'a făcut o mare manifestație pe stradă; demonstranții au spart ferestrele dela redacția unui diar guvernamental, și multimea voind să treacă la locuința principelui de Toscana, ca să demonstreze și aici, ea a fost reținută de poliție, care a întrebuită arma. O mare învălmășală se născu și o strănică încărcare între manifestanți și poliție. Multe persoane au fost rănite, dăr și mai multe arestate.

Nu mai puțin sgomotosă a fost manifestația de alătări din Praga. Germanii din capitala boemă au aranjat o mare demonstrație în contra §-lui 14 și a dării pe zahar. Numărul manifestanților trecea peste 1000, alătându-li-se multe femei și copii. Participanții din cercurile mai de seamă ale Germanilor se împodobiseră cu cocarde roșii. Demonstanții asediară mai întâi piața Graben și Ventzel și luară loc dinaintea localului redacției lui „Narodni Listy“; aici au demonstrat prin strigări de „abzug“, însă cu toate acestea poliția n'a intervenit.

Adunări de protestare s'au ținut tot Duminică și în alte orașe. În Troppau mai mult de 1000 de oameni au demonstrat contra guvernului. Între manifestanți se aflau și cățiva deputați din „Reichsrath“. Adunarea a avut caracter perfect german. Manifestanții au cântat „Wacht am Rhein“. Punându-se la ordinea dilei o rezoluție contra §-lui 14 și a dării pe zahar, reprezentantul guvernului a opus votarea și a disolvat simplamente adunarea.

„Frățietatea“ din Arad.

(Voci din presa maghiară).

„Pester Lloyd“. Nu e ceva nou ceea ce a scris „P. Lloyd“ în estasul burseiile sale patriotică, a doua zi după „înfrățirea“ din Arad; sunt tot vechile gogorite, amintirile directe și indirecte, idei și sfaturi deja de mult bătucite, tocite și spălate. Totuși e interesant să scim, ce păreri — unele chiar contrare celor enunțate de Tisza-fiu, care totuși e aproape apoteosat, ca un fel de salvator al situației și raporturilor încalcite — și mai ales ce „sfaturi“ au pe séma „frăților“ Români cei din jurul lui Falk. Étă căte-va spicuiri:

„Dér aceia dintre Români, cari au ochi de văduț și urechi de anqit, trebuie să fi recunoscut deja de mult în valurile și spumele mării slavice, ce-i impresoră, pri-mădria amintirile contra căreia scut le poate oferi numai comuniunea leală cu națiunea maghiară, dăr numai și numai acăsta. Formațiunile positive așa precum s'au încheiat în ultimii 25 de ani în vestul Europei, precum și toate combinațiunile, ce le portă încă în germene viitorul orientului, îndrumă neamul românesc la solidaritatea cu Ungurii. Nu este oră alăturarea României, la politica Austro-Ungariei, și implicite la politica triplei alianțe, productul recunoșcerii acestei necesități? N'are să desconsideră nimenei puterea de rezistență și forță militară și politică a statului român, și cu toate acestea pote liniștit sustiné, că tăra acăsta, în urma poziției sale geografice, și poporul acesta în urma isolării sale naționale, e unul din cele mai periclitante din intréga Peninsula balcanică. Pentru aceea nu voim nicăi decum să dicem, că bărbății de stat ai României au intrat în coloanele de marș ale politicei triplei alianțe dintr-o vanitoșă dragoste față de Austro-Ungaria, și mai ales față de Ungaria; nu, aici n'a fost în joc nicăi un îndemn sentimental, ci interesul real, acăsta o putem afirma fără esagerare: interesul de existență al României a fost impulsul determinător, și toomai acăsta garantază stabilitatea relațiunilor. Nu cu mult altminterile să — abstragând de ideia de patrie și de stat — raportul Românilor din Ungaria față de poporul maghiar. Că ei sunt pătrunși de dragoste față de noi săi nu, că se plăește de bunăvoie să nu înainte faramecului atractiunei spirituale său politice, acăstea e cu totul secundar față de necesitatea indisolubilă, ce impune comuniunea cu poporul maghiar. Si dăcă concetătenii noștri Români se vor fi lăsat pătrunși de acăstă realitate a lucrurilor, atunci prietenia va urma de sine și pot fi siguri, că din partea națiunei maghiare vor fi întempi-nați numai cu sentimente amicale. Căci atât de orbite său cuprinse de o întunecată îngâmfare nu sunt cercurile politice serioase ale Ungariei, ca ele să nu scie prețui valoarea raporturilor pacinice și prietenesce față cu concetătenii noștri Români“.

Trecând apoi la atitudinea politică, ce ar trebui să se observe Românilor, pentru ca „înfrățirea“ inaugurate la veselia din Arad, să fie pentru totdeauna și pe deplin cimentată, „P. Lloyd“ debitează următoarele inepții ovreesci:

„Pornind Românilor din tendință de luptă, e indiferent, dăcă ei rămân său nu și mai departe pasivi. Dăcă vor sta departe de parlament și se vor contumacia pe sine însi-și, atunci chiar că vor fi contumaciati, și au putut deja pe deplin esperia, ce rezultate a avut o astfel de atitudine pentru ei. Dăcă vor părasi pasivitatea și vor intra în parlament pentru de-a face oponziție și obstrucție în cunoșcuta formă, încărând se vor convinge, că dăcă doi înși fac același lucru, tot nu este același și că o obstrucție a naționalităților n'are să aibă succesul, care a încrezut atitudinea partidelor oponționale.“

„Un guvern, ba chiar o majoritate poate fi constrinsă să capituleze, și în fine adus lucrul chiar până acolo, ca cabinetul să guverneze numai din grăția oponziției; dăcă nu poate nimănii constringe la capitulație nici statul ungar, nici națiunea maghiară

„GAZETA“ ieșe în flacări și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe săse luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl., pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 fl., pe săse luni 20 fl.
N-rii de Duminică 8 fl.
Se prenumerează la totă ofi-
ciele poștele din Intră și din
afara și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Breslau
Administrătunca, Piața mare
Târgul Inuiului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe săse
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. său 15 bani. — Atât abo-
namentele că și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

„Dér aceia dintre Români, cari au și nicăi când lucrul nu poate fi pără acolo adus, ca Ungaria să fie condusă de grăția naționalităților. Drept aceea pornindu-se din tendințe răsboinice atât pasivitatea, căci și părăsirea ei, nu va duce la nicăi un rezultat. Cu totul altă perspectivă se deschide însă, dăcă Români își vor părăsi cuibul lor de până acum cu scopul de a face pace. În casul acesta pot fi convinsi, că toți bărbății serioși și toate partidele de ceva importantă, vor căuta să-i prevină, și atunci într-o singură oră se va pute repara ceea-ce s'a stricat în lupta multor ani.

„Oră va fi obținut rezultatul repede, ori încet, ori ușor, ori cu anevoie, deocamdată trebuie să fim peste măsură multămiți, că procesul să a pornit deja, acum e timpul să-l promovăm cu seriositate, înțelepciune și tenacitate. Începutul făcut de contele Tisza, ar trebui continuat din partea guvernului, ceea-ce dăcă s'ar întâmpla, ministrul-președinte sigur ar putea avea o formulă potrivită și pentru acăstă importantă cestiune.“

„Budapesti Napló“, al cărui prim redactor e Iosif Veszi alias Weiss, și care sătă aprópe de primul ministrul Szell, scrie în numărul său delă 3 August următoare:

„In parlament și l'a pierdut, în casa comitatului Bihor și l'a căutat, ér la instalația episcopalui român de Arad contele Stefan Tisza și-a regăsit glasul. Folosescă-l de acum înainte sănătos. Oră ce om îl poate dorii din înimă acăsta, căci—ceea-ce înainte cu căte-va luni se părea aprópe de necredut—contele Tisza a făcut cu glasul său un lucru înțelept și patriotic. Dăr chiar și acum a fost în acest glas ceva supărător și abia dăcă 1 din 100 omeni îl va crede, că ar fi avut drept de-a vorbi în Arad la masa albă, în numele Ungariei; dăr nu trebuie să te superi totuși, dăcă contele Stefan Tisza folosesc pluralul majestatic. Așa a fost el crescut, și cu greu ar putea vorbi altfel. De alt-cum numai d-l episcop Popea și V. Mangra i-au făcut placerea să ia cuvintele lui spuse în cestiunea română, ca și când din acele ar suna pentru naționalitatea trimiță unei ere cu totul nouă. Căci de-al mintrelea n'a avut încă națiunea maghiară un astfel de ministru-președinte, care la ocazia unei date să nu fi accentuat, că maghiarimea nu vré să asuprăsească pe naționalitate, ba ea privesce ca față pe Român, Sérbi, Sas și Slovac, îndată ce ei sunt fi credincioși ai patriei. Aceasta n'a întrelăsat a-o spune și contele Iuliu Szapary, și alt-ceva nici contele Stefan Tisza n'a putut să spună la Arad. De rândul acesta așa-dă Ungaria poate sancționa ușor cuvintele contelui Stefan Tisza, căci dör tînărul Tisza nu-să rupsese încă nici primii papuci politici, când națiunea maghiară de mult mărturisise acăstă politică, nu numai față de Român, ci față de toate naționalitățile.

„Ungaria ar putea mai vîrtoș să întrebe pe contele Stefan Tisza, cu ce drept desgrăpă el din trecut acest punct de vedere, pe când abia căte-va luni înainte chiar și el deplângă pe Desideriu Banffy cu aceea, că oră cea gresă politica i-a pre-cumpănat energie, cu care a ținut în cîrdă pe Român și toate scăderile lui de bărbat de stat le a suplinit acel șovinism, cu care s'a aruncat asupra Românilor. Pe cel, care l-a parentat în chipul acesta, contele Stefan Tisza l-a sprijinit la nemurire și este ceva surprinșător, dăcă toomai el descoperă în istoria și pe chartă, că adeca Maghiarii și Români ar fi avisați unii la alții

și numai imbrățișați pot să mărgă spre un viitor mai bun. Însă așa trebuie să fiă: căt timp a domnit Desideriu Banffy, tînărul Tisza n'a privit nică istorie, nică chartă, nu s'a sfârmat nică cu viitorul națiunii — ci numai cu viitorul său. Acum însă, când sîla l'a nevoit să studieze istoria și chartă, el descopere îndată acea sănătosă politică de naționalitate, pe care Ungaria a fost atât de îndrăsnită a-o urma deja înainte de Banffy.

„Dér tot una. Dică Români! dică, că ei n'au săptat decât tocmai o astfel de declarăție și acum bucuros vor desarma, noi vom fi cei din urmă, cari să ne certăm pentru asta cu ei. Fiile pe cum cred...“

Foia per eminentiam guvernamentală sfîrșesc articolul său cu constatarea, că nouvlădă dela Arad și de minune acomodat pentru rolul de a determina pe Români la o „întorcere stabilă“, căci el e plăcut, rogute, și Românilor și Maghiarilor, er „patria maghiară puțini fi mai buni are decât el“...

„Hazánk“ doresce, ca „stringerea de mâna“, ce și-au schimbat Maghiarii și Români în Arad, să fiă adevărată și sinceră și în legămîntea întemplată acolo să nu se facă schimbări, când fluctuația politicei naționaliste române ar fi să schimbe situația de adău a ore-cărei persoane dintre cei, cari au figurat la Arad“.

Cei dela „Hazank“ bucuros dău mâna cu Români, ii va ajuta economicses, dăr cere dela aceștia (a „Mangraék“), ca „schimbarea lor de front dela Arad, declarată, ca fiind atât de importantă, să fi sinceră și fără nică o rezervă ascunsă“.

„Vedî asta-i dracu“.

„Sieb. Deutsches Tageblatt“ în numărul dela 6 August n., vorbind despre „aldamașul“ din Arad, despre toastele Românilor și observările diarelor maghiare, apoi reproducând din toastul lui Tisza, dice: „Așa-déră pacea se va face, dăr Români sunt datori (müssen sich) a-se acomoda spiritului tradițional maghiar, în ceea-ce privesc politica maghiară față cu naționalitățile“. „S. D. Tagblatt“ termină cu proverbul român: „Vedî asta-i dracu“.

Fiind că nu toți Români cunosc istoria acestui proverb, care s'a petrecut între un Sas și între un Tigan, am să v' spun întocmai precum o audisem dela un Sas.

A surprins odată un Sas pe un Tigan, care fi fura legume din grădină. Tiganul iși umpluse strătu de morcov și tragea bărbătesc la morcov, când Sasul dădu de el.

— Ce cauți în grădina mea, măi cioroioale?

— Ce să cauți, drăguț stăpâne, sciu, că n'am venit de bună voia.

— D'apoi?

— D'apoi așa vedî; ascultă cum s'a întemplat: mergeam pe drum, sci d-ta, tu-cu-te, precum merge omul cinstit cu frica lui Dumnezeu; de-o dată numai ce mă pomenește, că un vînt necurat, o volbură, mă ridică în slavă, da nu m'o înverțit și framantă, până ce mă trântit în grădina dumitale.

— Hm! mare lucru!

— Să sci, că-i mare!

— Dér mănil ce-ți cauță pe morcov?

— Hei hei! dără nu mă prindeam țapen cu mănil de morcov, mă ridică și două-óră, bată-l crucea să-l bată vînt năprasnic, și cine scie unde mă mai ducea.

— Dér în strătu ce ai, măi cioroioale?

— Na, „vedî asta-i dracu“, dice Tiganul, ne mai putend încurca minciuna.

*

Ad vocem „aldomás“. Această cuvîntă unguresc însemnă în limba latină: „Potus ad confirmandum pactum“. Aldamaș se bea după încheierea unei daraveri. Francesul dice: „Pourboire“, er Turcul îl numește: „Bacis“.

Mai rămâne să ne lămurim și asupra conceptului: „spiritul tradițional maghiar, respectivă politica tradițională maghiară

față cu Români“. Fiul tătană-so, măria sa groful Piște, nu ni-a spus: înțelege el „Aprobata Pars I. Titulus I. Art. III“, care dice că: „az Oláh sectán lévök a fejedelem és az ország tetszéséig megszenvedetnek“). Séu înțelege „pacea“ lui Kossuth pusă la cale în luna lui Maiu 1849, prin reprezentantul său Ioan Dragos, care a garantat pe cuvîntul de onore al guvernului maghiar, că toți Români, cari vor depune armele și vor primi „pacea“, vor fi părtași de tôte drepturile, ce le are și națiunea maghiară; er după ce au depus armele, i-au spânjurat. Orf dără înțelege așa, precum și dis tăta-său: „Nu dăm nimic; cui, nu-i place ducă-se în România, său poftescă să ia cu puterea“.

Noi din depărtare, firesc, nu ne putem orienta. Se pote, că Români, cari au fost părtași la acel „aldomás“, se vor fi „orientați“, precum dice „Alkotmany“, după al „cincilea“ (5) păhar de sămpaniă mai ușor. Posibil e, ca în cîea urmatore să fi uitat detailurile „aldomașului“.

Orf cum s'ar fi întemplat, credem, că nu greșim, dără-deorece „S. D. Tagblatt“ și-a încheiat articolul cu un citat românesc — noi vom cita un proverb nemțesc: „Rechnung ohne Wirth“.

*

Că familia Tisza e genială în „apucături“ vă va dovedi-o între altele și urmatorul fapt:

Era în luna lui Martie 1848; în acel timp tinerimea din Pesta arangea mari ovăziuni bărbătilor populari, er celor impopulari șari-varii. (Katzen musik). Moșul grofului Piște, Tisza Lajos, fost administrator în a. 1846, a fost foarte impopular, din cauza, precum se dicea, pentru că dărul în calitate de administrator (prefect) pe toți refugiații Poloni, părtași în răscăla din a. 1846, cari iși căutau scut în Ungaria în contra furiei tiranului Metternich, și a fost săpătă și trimisă îndărăt.

Intr-ună din dile tinerimea, după ce arangiase șari-varii unui episcop romano-catolic, a vrut să mărgă la casa lui Tisza Lajos, dăr dintre cei de față nimeni nu-i știe locuința, steteau cu toții zăpăciți în trebănd unii de altii. De-o dată se aude o voce din multimea infuriată: „Cer eu-vîntul“.

— S'audim, s'audim! strigă că totii, credând, că totuși s'a găsit unul, care va da deslușiri, apoi s'a făcut tăcere.

— „Eu sunt Tisza Lajos“, strigă unul din multime. „Locuința mi-e departe de aici. Nu vă ostenuți păna acolo; primesc aici, stante pede, șari-varii“.

— Să trăiesc! răsună puternic. Și multimea infuriată, ca prin farmec se înveseli. Aceasta apucătură curagiósă plăcănușpus de mult publicului. Astfel și-a scăpat familia de spaimă, er ferestrele de sfarmare. Va fi având și groful Piște schinței din cremenea moșului său, cu care a aprins iasca din Arad.

„Vedî asta-i dracu“.

Din Bucovina.

(Confiscarea „Patriei“. — Ordin de expulsare contra lui Dr. V. Branisce)

Din Bucovina ne sosesc scîri revolțătoare. Guvernatorul Bourguignon, condus de o nefericită inspirație, care-l lipsesc de ori-ce sentiment al propriei demnități, duce înainte gîna în contra naționaliștilor români. „Patria“, organul neînfrânt al fraților noștri bucovineni, e mereu confiscată. Numărul său de Dumineacă, 6 August n., a fost din nou confiscat, de astă dată pentru a 23-a óră. Din primul articol censura a eliminat mai multe pasaje; a eliminat de asemenea un comunicat pe care „Patria“ voia să-l reproducă după „Deutsches Volksblatt“ din Viena în cestiu Pantchoulidzew, consulul rusesc din Cernăuți. În comunicația foieei vieneze se dice între altele:

„La oficial polițial din Cernăuți se află un ordin de expulsare contra redactorului-suflet d-l profesor Dr. Branisce, care este sudit ungur; ordinul de expulsare nu s'a

putut încă intima din cauza absenței d-lui Dr. V. Branisce din Cernăuți.“

*

Diarul polon „Dziennik Polski“ publică un articol mai lung sub titlul „Mâne în iaturi!“ și caracterisând după merit faimosă „ausgleichende Gerechtigkeit“ a guvernului din Cernăuți, revine la îngerenta consulului rus Pantchoulidzew asupra desbaterilor dietei și asupra influenței sale la guvern în cestiu confiscării „Patriei“ și a expulsării D-rului Branisce, culminând la fine în următoarele:

Notăm deocamdată faptul acesta (adecă intervenția cons. rusesc în cestiu confiscării „Patriei“ și a expulsării D-rului Branisce), care ne dă mult de gândit. Partidul român, ale căruia interese sunt aici mai mult în joc, nu va întări verosimil a aduce acăstă afacere în sferele competente la discuția. Noi, cari stăm departe de lupta Românilor și Rutenilor din Bucovina, nu putem privi rece la amestecul factorilor Rusiei în acăstă luptă a partidelor bucovinene. Aceasta este o luptă pentru hegemonia în teră, pentru școală, pentru interesul naționale și culturală. Dér în acăstă luptă, în care parte sunt în joc și interesele Polonilor bucovineni, să nu se amestece acele măni, de care este lipit săngele a mii de nevinovați torturați și schinguiți; în luptă acăstă pentru cele mai inalte bunuri omenești, să nu se amestece măni, cari sunt pătate cu căsăpărea de copii și orfani nevinovați. Nu putem privi indiferență, ca Rusul să-și vîne mănuile, în o luptă pentru ideale și afaceri sfinte.

„Déră presidentul tării din acest isvor își ia informații și directiva, îl putem zgura, că nu va dura prea mult, păna ce — cum s'a spus în dietă forță nimerit — va căpăta acea hărță, care produce pe fețele amplioiașilor de stat conșternare de spaimă. D-le president, nu pe aici duce calea spre „ausgleichende Gerechtigkeit“ proclamată de D-vostre. De aceea ridicăm vocea noastră plină de indignare la adresa inspiratorilor ocului: Mâne în iaturi!“

*

„Patria“ adaugă: „De o septembără încocă ne molestează că de căi la redacția polițistă, voind să înmanueze d-lui Dr. V. Branisce o citație din partea magistratului din loc. Citația trebuie să fie de mare importanță, căci d-nii dela magistrat continuă cu trimiterea polițistilor, deși li s'a spus acestora, că d-l Dr. Branisce a părăsit Cernăuțul a două zi după sosirea sa în capitală, având încă concediu. Chiar și astăzi s'a prezentat un polițist în localul redacțional. Degețele d-lui Pantchoulidzew se văd căt colo!“

SCIRILE DILEI.

— 27 Julie v.

Regele și Regina României vor să plece în trenătate la 6 August v.

Audiente la Tarul. O scire telegrafică din Petersburg spune, că Tarul Nicolae a primit alătării în audiență pe ambasadorul austro-ungar br. de Achrenthal și pe ministrul plenipotențiar român Roseti.

† Dr. G. Candrea. Din Graz primim trista scire, că profesorul din București Dr. G. Candrea, dus în străinătate pentru a-și căuta de sănătate, a murit acolo eră după amiazi. Răpsatul suferă de pneumonie. G. Candrea a fost înainte cu vr' 5 ani redactor la „Dreptatea“ din Timișoara, și în urma unui proces de presă făcăndu-mă în absentă la 2 ani închisore de stat; dărul însă trece mai înainte în România. Studiile academice le-a făcut la București, Viena, Graz și Strassburg, unde obținu gradul de Dr. în filosofie. În colaborație cu d-l Teofil Frâncu a publicat „Rotacismul la Moț și Istrien“ (1886) și „România din Munții apuseni (Moții“ 1888), Cruda morte i-a răpit viața la vîrstă de 37 ani.

Ciocnire de tren. Două trenuri accelerate mergând în 6 August săra dela Paris la Nantes și urmându-se la o distanță de cinci minute, s'au isbit în gara dela Juvisy, din cauza unui semafor, care nu funcționă. Cele cinci vagone din urmă ale celui dintâi tren au fost sfârimate. Sunt 17 morți și 49 răniți. O notă a companiei d'Orleans spune, că trenul opri în gara

dela Juvisy trebuie să fi protejat de către nisice semnale. Ancheta va esplora cum se face, că trenul, care urmă, nu a fost oprit de către acele semnale. O furtună violentă, care ișbuinse atunci, a contribuit mult la acăstă nenorocire.

In afacerea Dückler dela Predeal, despre care niciun raport nu a fost, scrie diarul „Sinaia“ în numărul său mai nou între altele: D-l Petre Sfetescu, prefectul județului Prahova, săptămâna trecută fiind în inspecție la Predeal, s'a interesat foarte mult de acăstă afacere. In urma cercetărilor, ce insuși a făcut printre diferite persoane din Predeal, s'a convins pe deplin, că d-l G. I. Dogărescu muncește încă dela 1879, ca speditor în vama Predeal și că dărul a pus temelia comerțului de pesce în străinătate, deschisând debușuri prin Ungaria, Austria și Germania; s'a convins, că d-l Dogărescu a adus tôte imbinătăriile acestui comerț, precum înlesuirea transportului pe căile ferate române, reducerea taxei de 2 fl., ce se incassa de vama ungară etc. După ce „Sinaia“ mai înșiră și alte merite, că d-l prefect al județului Sfetescu a constatat în favorul d-lui Dogărescu, adăuga, că despre faimosul Jidan Dückler, concurrentul d-lui Dogărescu, nu a putut afă altceva, decât că prin lingurările și minciunile sale a putut să seducă pe unii funcționari, cari i-au dat dreptul să funcționeze ca speditor în vama Predeal, deși cu incărcarea legilor și fără a avea nici un act de legitimare. Cu drept cuvînt se speră decă, că după informațiile d-lui prefect de județ Sfetescu, guvernul va libera pe Români din Predeal de acest Jidan venetic, pentru al căruia hatăr nimenea nu va putea pretinde să se tolereze batjocurirea legilor tărei.

Tren de plăcere la Sinaia. Din incidentul congresului regnicular al pompierilor voluntari, ce se va ține în ziua acestea în Brasov, se va aranja și o excursiune la Sinaia, spre care scop va circula un tren special. Locurile eventual libere vor putea fi ocupate și de membri ai reuniunii pompierilor, cari vor participa la excursiune. Cei ce voiesc să reflecteze la aceste locuri, trebuie însă să se anunțe la biroul orașenesc de călătorii (H. Aronson) cel mult păna în 12 n. a lunei curente. Trenul va pleca de aici la orele 1 și 30 m. după amiazi și la orele 3 și 30 m. va sosi la Sinaia, de unde apoi se va reintorce la orele 7 și 40 m. săra, și va sosi la Brașov la orele 9 și 35 m. În legătură cu trenul de plăcere va sta la dispoziția publicului și tramwailul, care va circula între gara din loc și piata. Bilete pentru pasageri se pot căpăta la numitul birou, unde se vor da și informații despre pașapoartă.

Umorul Papei. Cardinalul Lorenzelli de curând numit nunții la Paris, înainte de a pleca să-și ocupe postul a cerut binecuvîntarea Papei, dăr în așa ton, din care transpiră, că n'are speranță să mai vadă în viață pe Leo XIII. Papa înțelegând duioșia cardinalului său, i-a răspuns cu ton sarcastic următoarele: „Cum doresc, iubite fiule. Nunțul Clari încă a dorit să aibă ultima noastră binecuvîntare — și în adevăr, după cîteva săptămâni Domnul l'a chemat la sine“.

Despre adunarea despărțemântului XXXIII (Dicio-St. Martin), care s'a ținut la 1 August st. n. în Basna, nu se serie din jurul Mediașului între altele: „On. Redacție! Rog să adungeți la scurtele cuvinte ce Vi s'au scris despre adunarea despărțemântului nostru Dicio Sân-Martin al Asociației, înăunțat anul acesta în Basna, ce taxe dela membrii vecchi și noi s'au încasat 87 fl. v. a., cari s'au administrat nou alesului cassar, d-lui administrator protopopesc al tractului D.-S.-Martin Laurențiu Pascu. S'a cîtit și o disertație pentru popor de d-l Dr. Eugen Porea. În convocatorul adunării era vorba și de nisice concurse la premii pentru aceia, cari s'au distins în pomărit și grădinărit, ba chiar și în raportul general s'a făcut amintire,

că au intrat două concurse. Cu tóte acestea ele n'au fost nici măcar cetele în adunarea generală, spre a li-se cunoșce cuprinsul. S'a mulțumit d-l președinte al despărțimentului a-le respinge simplaminte din propria autoritate, pe motivul fórte puțin plausibil, că nu sunt însotite de documente fide-deme. Un domn din comitet a făcut propunerea, să nu se respingă, ci să se lasă la chibzuința comitetului de-a judeca asupra lor după ce va fi studiat motivele pe care se bazează, și să raporteze la proxima adunare generală, ori să se pună la vot. Dér secretarul comitetului, luând partea preșidiului a fost în contra decerneriei premiului unuia dintre concurenți, motivând în mod ridicul, că concurentului nu i-se pote da premiu pentru că a cultivat 3—4 prunișori. Notez, că concurentul era tocmai învățătorul din comuna sa parochială. În urma acésta s'a trecut preste propuneră după ce și respectivul învățător și-a retras indignat concursul, ér presidiul și-a pașchetat actele și s'a despărtat. Casul acesta a făcut rea impresie în cei de față.

Nenorocirea unui cioban. Un accident s'a întemplat dilele trecute pe muntele Capra-Argeș (România). Un cioban anume Bucur Crăciun, a cădut dela o înălțime de 140 de metri, într'o prăpastie, și s'a sdrobit cu totul de stâncă. Nenorocitul a fost scos mort. Corpul lui era o massă informă de carne și os.

Vara în Anglia. Anglia, după o iernă de uragane, suferă de o vară caldă și umedă tot-odată, care a însămânțat lumea din Londra. Dilele acestea insolațiunile au fost din nou numărăse, mai cu seamă printre călătorii de pe imperialele omnibuselor. Marea Irlandei a fost acoperită de o cete grăsă și caldă, care a împedeat mult navigațiunea. „Princesse-May“, unul din bastimentele cari fac serviciul între Scoția și Irlanda, era căt pe aci să dea de către în imprejurări fórte curioase. Din cauza căii, „Princesse-May“ moderase mersul și ore întregi dădea semnale cu sirena, când de-o dată i-au răspuns strigăte omenești. Căpitanul a oprit oredhend, că a dat de naufragiați. Omenii de pe mal erau oei cări strigau. Bastimentul se oprișe la 20 de metri de o stâncă și a scăpat, ca prin minune.

O biserică unică în felul ei. În Ohio s'a inaugurat o biserică unică în felul ei. Ea e construită ca un teatru. Sunt loge și scaune ca la teatru. Corul și muzicanții — 40 persoane cu totul — sed ca înaintea unei scene. Tribuna predicatorului — biserică e baptistă — are forma unei scene. Se află și garderobe pentru public. E interesant acum a-se cunoșce repertoriul acestei biserici-teatru.

O masă curiosă. În magasinul unui negustor de mobile din New-York, s'a aflat mai dilele trecute o interesantă masă, al cărei secret abia a putut fi descoperit. Masa fusese mai înainte acoperită cu postav verde, care acum începuse să se rödă. În chipul acesta tocmai în mijlocul mesei a esit la ivelă o tăblă de otel în lățime de vre o 20 cm., care fusese aşedată într-o tăetură a mesii. Desfăcându-se tăblă, s'a aflat în lădiță de sub ea un magnet infășurat în sîrmă, din care au fost conduse mai multe bucăți de sîrmă printr'un picior al mesei și se terminau într'un nasture în înălțimea genunchelui. Magnetul era împreunat cu o baterie electrică. E deci ușor de înțeles, care a fost scopul acestei mașinării. Posesorul mesei avea obiceiul să jocă coțea la masă cu prietenii săi și spre scopul acesta folosia niște cuburi, cari pe o parte erau imbrăcate într'o tăblă de metal; de căte ori era la rînd să arunce cubul, apăsa cu genunchele nasturele dela masă, și în chipul acesta punându-se magnetul în acțiune, atrăgea în jos tot-déuna cubul cu față imbrăcată în metal. Așa a putut istetul American să despărțe după plac casă la el pe prietenii săi.

Concerte. Musica militară va concerta mâne sără la restaurantul de sub Tîmpa. Începutul la 6 ore. Intrarea 20 or.

-- Musica orășenescă va concerta mâne, Mercuri, în Restaurația Erdely pe promenadă. Începutul la 1/2 ore sără.

Apel către Albaniști.

Comitetul executiv albanești a lansat următorul apel:

Frați Albaniști! Conferența adunată la Haga în urma noblei inițiativă a împăratului tuturor Rușilor, care are de scop să dea lumii pacea de care dênsa are atâtă mare nevoie, a judecat oportun să refuse Memorandum nostru, prin care noi solicitam de a aduce o ameliorație sîrtei celei reale a țării noastre. Într-o astfel de stare a lucrurilor ridicăm glasul și vă dicem:

Frați Albaniști, nu fiți surbi, deșteptăți-vă din somnul letargic în care vă adânciți un regim ilegal și intolerabil, și o mare ignoranță. În curînd secolul al 19-lea va apartine trecutului. Suntem la aurora celui d'al 20-lea, epoca de independentă, de dezvoltare intelectuală și de civilizație.

Albaniști! Sunteți incunjați de popore, care prosperă și se bucură tot de o libertate deplină. Voiți voi, Albaniști, răsa de 30 de ori seculară, să fiți inferiori Slavilor, Grecilor și Românilor?

Nici un popor în Europa nu se află în condiționă așa de miserabile, ca noi Albaniști. În propria vîrstă patriă, părinții voștri, mamele vîstre, copiii, voștri gem sub jugul barbar; nici o garanție pentru viațile și bunurile vîstre. Guvernul ture e neputincios, ca să răspundă celor mai elementare condiționă de administrație. Ér noi suntem asemenea ovreiului legendar: străbate lumea cerând, cum cere căsitorul de pomană, ospitalitate și pretutindeni suntem considerați, ca niște paria. Voiți voi să mai suferiți acesta stare înjositorie? Sculați-vă odată, scumpi frați, și sacrificați totul causei nobile de care eu totu suntem insuflați pentru scumpa noastră patriă. Căsul părîndu-ne favorabil pentru a delibera asupra mijloacelor nimerite pentru a înălatura suferințele noastre, și animații de sentimente patriotică, am hotărît să convocăm pe compatrioții noștri într'un congres extraordinar la Bucurescă, Capitala României, care n'a refusat nici-o dată ospitalitatea reprezentanților poporului subjugate din Peninsula balcanică și unde luară nascere primii germani ai independenței lor, țării căreia și noi Albaniști îi suntem recunoscători. Congresul va fi solemn deschis la 15/27 Septembrie a. c.

Se va discuta asupra următoarele puncte: (Urmăză punctele cunoscute). Invităm specialmente la acest congres, la care vor asista delegații patriei-mame, pe frații noștri din Italia, Grecia, Bulgaria și Egipt; și sperăm, că ei se vor grăbi cu totu să vină, ca să contribuiașă prin consiliile lor la realizarea dorințelor noastre celor mai ardente.

Frați Albaniști! Declaram asemenea fraților noștri Albaniști, că congresul nostru nu e compus din „Ghiauri“, cum îi place corporul diplomatic turc să fie, și că e compus din Albaniști musulmani, catolici și ortodocși, cari totu sunt Albaniști fără deosebire de religiune. Cu ajutorul celui atotputernic și convins, că nu cerem decât ce ne este datorit după un drept comun tuturor poporelor, strigăm: Albaniști, înainte!

Institutul preparandial din Blașiu.

În programă gimnasiului român din Blașiu, după cum scim, nu s'a publicat anul acesta date și cu privire la institutul preparandial. În schimb însă găsim acum datele dorite publicate în numărul mai nou al „Foișor școlastic“. Estragem din aceste date următoarele:

Institutul preparandial din Blașiu s'a deschis în anul 1865 prin stăruința fericitului metropolitan Șuluțiu. Institutul, care la început consta numai din 2 cursuri, în 1881 s'a ridicat la 3 cursuri, și acum se speră, că în curînd se va pute deschide și cursul al 4-lea.

Ca profesori au funcționat în anul scolar trecut d-nii: G. Muntean, (tot-odată

si director), I. F. Negrușiu, Aurel P. Bota, Ioan Rațiu, Nic. Pop, Nic. Ionăs (cântări bis, rit și tipic), Iac. Mureșanu (musica vocală și instrumentală), I. E. Prodan (gimnastică), Al. Comșa (stupărit și industria de casă).

În *internatul preparandial*, care s'a ridicat numai în 1897, au fost încuviințați 35 elevi, cari au fost împărțiti în 2 musee și 4 dormitoare, fiind în fiecare muzeu și dormitor căte-un „ducător“, ér peste totu acestia „ducătorul primar“, care în fiecare di raporta prefectului despre purtarea lor. Fiecare a plătit căte 3 fl. pe lună, pentru care i-să dat: quartir, spălat, lumină, încăldit, ér mâncarea au dat'o elevii însăși ou săptămâna. Mai marii lor au fost în internat: G. Muntean, ca rector estern, și prof. I. Rațiu, ca prefect.

Biblioteca profesorilor constă din 398 opere în 555 volume. Mai au o bibliotecă proprie a lor și elevii preparandiali. Cartile totu din acăstă bibliotecă sunt împărțite după cuprins (serieră didactice, istorice, novele, romane, poesii, teatre, basme, biografii). Pentru cările date în folosință membrilor sunt a se plăti anumite taxe.

Societatea de lectură a tinerilor preparandiali a stat sub conducerea d-lui prof. Negrușiu și a ținut în cursul anului 15 ședințe ordinare, 1 extra-ordinară și 1 festivă. În ședințe s'au cedit operate de ale membrilor și s'au declamat poesii. Societatea redacteză și o foaie, „Speranță“, pentru care au incurz 32 operate. La concursul literar al societății au intrat și au fost premiate din fundație „Petru Solomon“ patru teme lucrate de tinerii Dionisiu N. Negrea, Maxim Oltean, Emil Mureșan și Dum. Gafton.

Din fundație „Vancea“ au primit stipendii patru elevi de căte 60 fl. Din beneficiul de pâne au fost împărțați în întreg anul 61 elevi. Prețul pânei s'a socotit în 12 fl. de persoană, reprezentând în total o valoare de 732 fl.

In totu trei cursurile au fost înscriși 114 elevi; dintre acești 3 gr. or., ceilalți gr. cat. Esamene private au făcut în totu trei cursurile 23 elevi și 4 elevi.

La esamenul de calificare s'au aruncat 55 candidați din archidiocesa și 10 din diecesa Lugosului. La esamen însă s'au supus numai 64, între cari 10 erau fete. Au făcut cu succes esamenul 60, ér 4 s'au relegat pe căte 3 luni.

Dare de sămă și mulțumită publică.

Timișoara, 5 August n. 1899.

Petrecerea aranjată în 25 Iunie n. 1899 de tinerimea română din Timișoara cu ocazia adunării generale a despărțimentului Timișoarei al „Asociației pentru literatură română și cultură poporului român“ atât moral minte, că și material minte a succés peste așteptare.

Mulțumind p. t. publicului român, care a contribuit la succesul moral și material al petrecerii, observăm, că la venitul de 60 fl. incurz la cassă au mai contribuit cu suprasolviri.

D nii: Emamul Ungurian 20 fl. Zeno Moosonyi, Dr. Iosif Gall, Paul Rotariu, Dr. Petru Cegle, Dr. Simon Lazar căte 5 fl.

Florica Stevi, Aurora Pesteau, Ioan Theodorovici, Nic. Zigre, Dr. Aurel Cosma, Dr. Ioan Maior, Ioan Pinciu, Vasile Beles, Dimitrie Buibaș, Dr. Valeriu Mezin, Francisco Buzariu, Costa Maniu, Iuliu Hațeg, Svetozar Serb, Cornelius Teaha, George Breban, N. N., căte 2 fl.

D-na Cornelia Popescu n. Zigre, D-na Maria Ilie n. Zigre, Dr. Iuliu Greco, Ioan Dolosan, Dr. Paul Jurma, Voicu Hamsea, Dr. Traian Patrici, Toma Păcală, Ioan Papp, Mihai Popescu, George Crainic, Teodor Simoe, Antoniu Kárányi, Petru Pantea, Dr. Ioan Buna, Mihai Popa, Dr. G. Feier, Eugen Simonca, Drimilie Vancu, Ioan Iorga, Eftimie Rotariu, Ioan Boldurean, Vasile Dragan, Ioan Bandu, Petru Terentiu, Iosif Cherla, Alexandru Luchiciu, Efta Crașovan, Marta Diaconovici, N. Muntean, Dr. Enea Nicola, Dr. Cornelius Nicora, Moise Babes, Paul Chiriloviciu, căte 1 fl. Era d-nii Const. Iștvanescu și I. Balta căte 50 cr.

Adaugând suma de 60 fl. dela cassă la suprasolviri, suma totală face 174 fl. din care trăgând spesele de 108, fl. rămâne venit curat 66 fl., care sumă conform chitan-

tei alăturată*) s'a iumănat d-lui Dr. Aurel Cosma cassarul despărțimentului Timișoarei al „Asociației“.

Corneliu Prosteanu. Constantin Manea.

Literatură.

Dilele acestea s-a apărut „Partea a VI-a Din Memoriul lui Iosif Sterea Șuluțiu de Cărpiniș“, membru fondator și membru în comitetul „Asociației pentru literatură română și cultură poporului român“ etc. Sibiul, Tipografia lui W. Kraft 1899. Prin publicație aceasta — care se extinde pe 295 pagini, tipar condensat, volumul având format 8° mare — domnul Josif Sterea Șuluțiu face un prețios serviciu literarei noastre istorice. „Memoriul“ partea VI, care cuprinde 16 capitolă, este o continuare a „Memoriului“ d-sale, din care 5 părți au apărut deja, și, după cum se indică la finea lucrării de față, va urma și partea VII-a. Deși o parte din publicație aceasta a apărut prin diarele și revistele române de dincăce, materialul ce cuprinde „Memoriul“ partea VI-a are cu atât mai mare valoare, cu cât d-nul Șuluțiu dă într'un volum frumos rodul muncei sale literare. Notăm, că broșura de față s'a publicat în 500 exemplare. Cei ce posed biografia lui Iancu, au neapărată trebuință de acest „Memoriu“. Prețul ei este de 1 fl. 25 cr. exemplarul, plus 10 cr. porto. Se vinde la librăria W. Kraft în Sibiul. D-nul Șuluțiu dăruiesc 200 fl din prețul broșurilor pentru „Casa națională“, ér restul pentru alte scopuri filantropice. Recomandăm publicului nostru cu totă căldura acăstă valorosă publicație.

*

Din Istoria lumii, „tâlmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-ului Th. B. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot cumpăra dela Tipografia „A. Mureșanu“ și căteva exemplare din partea întâi, adăugând și pentru acăstă 5 cr. porto.

ULTIME SCRI.

Bucurescă, 8 August. În urma fămetei, ce bântue în Basarabia, au erupt în mai multe părți răscole tărănescă. În Bolgrad s'a încărat milicia cu tărani, în urma căreia 20 de tărani au fost omorâți și 60 grav răniți.

Rennes 7 August. Revisiunea procesului lui Dreyfus s'a inceput astăzi fără vre-un incident deosebit, sub presidiul colonelului Ionast, Comisar al guvernului și maiorul Carrrière. Se ia întâi naționalul lui Dreyfus, care apare în uniformă de căpitan; se cetese lista martorilor, dintre cari Esterhazy, Du Paty și Madame Pays lipsesc; se dă apoi cetire decisului curții de cassă, prin care afacerea a fost predată tribunalului militar. Comisarul guvernului declară, că absența lui Esterhazy n'are să nedumerescă pe nimăn și că studierea dosarului secret reclamă căteva zile. Președintele presentă lui Dreyfus borderoul, pe baza căruia a fost acuzat, și întrebă, dacă-l cunoște. Dreyfus declară cu voce tremurătoare, că e nevinovat în totă afacerea.

EDIMIES II.

O fată practică. Un fabricant de pării din Offenburg, care voia să aibă lucrătoare ieftine din alte părți, scrisă unei fete, că îi oferă 1 mară și 20 pfenigi pe zi. Viata e fără plăcere în Pădurea negă unde e situat Offenburg și va oferi distractii, în anul viitor vor sosi două batalioane de soldați, pentru cari casările să clădesc. Fata a răspuns: „Mai bine mai puțini soldați și mai multă lăță“.

*) Adeverim primirea textului chitanței. Publicarea ei o sfârm de prisos. — Red.

Dela Tipografia „A. Mureșianu,
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

Pentru comercianți funcționari și toti ómenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe spesele „Albiniei” și e menită a face mari servicii tuturor, cărui au afaceri cu cambiile politice. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 or.).

Un capitol din Contabilitatea după de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tractează principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe care studindu-le cu atenție, poate să și cine să învețe contabilitatea, adică știința societăților în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Curs complet de corespondență comercială, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandații și acreditive; scrisori în comercial cu mărfuri, comisiuni și spedite; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într-un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, astă ca să fie înțelese de orii și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la banchi și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregorius Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 August 1899.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de corone ung. 4%	96.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 4½%	120.30
Impr. cail. fer. ung. in argint 4½%	100.45
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.60
Bonuri rurale ungare 4%	94.60
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	162.50
Lesuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.25
Renta de argint austr.	100.25
Renta de hârtie austr.	100.15
Renta de aur austr.	118.70
Lesuri din 1860.	137.25
Actii de ale Bâncii austro-ungară	903.—
Actii de ale Bâncii ung. de credit	391.—
Actii de ale Bâncii austriaci de credit	387.75
Napoleondorf	9 55½
Mărți imperiale germane	58 87½
London vista	120.60
Paris vista	47.77½
Rente de corone austr. 4%	99.90
Note italiene	44.40

Cursul pieței Brașov.

Din 8 August 1899.

Banconota rom. Cump.	9.38	Vînd.	9.40
Argint român. Cump.	9.33	Vînd.	9.35
Napoleondorf.	9.55	Vînd.	9.57
Galbeni	5.60	Vînd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vînd.	128.—
Mărți germane Cump.	58.50	Vînd.	59.50
Lire turcesci Cump.	10.71	Vînd.	11.—
Saois. fonec. Albina 101.—Vînd. 5% 101.50			

Sz. 3283—899.
tilki.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tilknyi hatóság, közhírre teszi, hogy a „Furnica” tak.-pénztár végrehajtatónak, Popa Pavel s társai végrehajtást szenvendő elleni 605 frt. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sárkányi kir. járásbiróság területén lévő Szunyog-zékén fekvő a szunyogszáki 131. sz. tilknyiben Popa Pavel és neje Jcridé Paraschiva nevén álló 1, 3—5, 8—12, 15—20, 22—26, és a 355 sz. tilknyiben 2, 4, 6—8, 12—14, 16, 18—22 rendszám alatt f. glalt ingatlanokra 579 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árában elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1899. évi Augusztus hó 24-dik napján d. e. 10 órakor Szunyogszáken megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyamnal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes érték-papírbau a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-ében megbízott bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1899. évi Majus hó 23-án.

A fogarasi kir. jibiróság mint telekönyvi hatóság.

662 1—1.

SCHUPITER,
kir. aljhír.

A v i s !

Prenumeratiile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînnoi ori și când dela 1-ma și 15 a fișă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc a spedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a serie adresa lămurit și arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1899.

Budapest — Predeal

Tren de perso.	Tren accel.	Tren mixt	Tren de perso.	Tren accel.	Tren mixt	Tren de perso.	Tren accel.	Tren mixt	Tren de perso.
10—	8.45		2.10		pl. Viena . . . sos.	1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	1.55		5.45	9.15	Budapest . . .	7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	3.56	5.10	9.27	11.12	Szolnok . . .	3.24	11.12	5.32	3.26
1.33			8.00	11.33	P.-Ladány . . .	5.50	12.54	3.56	1.12
3.42	6.52	7.22	1.48	2.11	sos. } Oradea-mare . . . pl. sos.	11.04		2.38	11.32
3.58		1.22	2.06	2.18	pl. Mező-Telegd . . .	8.00	10.44	2.31	11.17
4.38		2.19	3.03	2.50	Rév . . .	7.10	10.7	2.01	10.42
5.20		3.32	3.45	3.26	Bratca . . .	6.13	9.30	1.34	10.08
5.43		4.08	4.06		Ciucia . . .	5.39	8.32	12.52	9.19
6.31		5.03	4.53	4.16	B.-Huiedin . . .	4.50	7.54	12.20	8.37
7.16		3.51	5.32	4.52	Ghârbău . . .	3.05	6.54	8.23	7.37
8.06		5.05	6.24		Clușiu . . . pl. sos.	2.10	6.13	11.01	7.—
8.33		6.59	5.55		Apahida . . .	5.24	4.35	5.24	6.27
8.48		8.40	11.10	6.11	Ghiriș . . .	5.02	4.14	5.02	5.12
9.05		9.09	11.27	6.27	Cucerdea . . .	3.87	2.55	3.87	4.33
10.12		10.40	12.30	7.26	Uiuora . . .	2.49	2.08	2.49	4.27
10.42		11.25	12.57	7.50	Vîntul de sus . . .	2.41	2.00	2.41	4.20
11.01		11.49	1.09	7.52	Aiud . . .	2.17	1.38	2.17	4.20
11.09		11.59	1.16		Teiuș . . . pl. sos.	1.55	1.17	3.33	5.12
11.31		12.29	1.36	8.17	Crăciunel . . .	1.29	1.29	3.18	5.06
11.48	11.45	12.55	1.54	8.32	Blașiu . . .	12.55	8.32	8.00	2.95
12.24	12.—	1.30			Micasasa . . .	12.84	8.31	2.51	2.33
12.53		2.07			Copșa-mică . . . pl. sos.	11.34	8.49	10.42	12.27
1.11		2.29			Mediaș . . .	11.14	6.54	5.15	10.30
1.42		3.11			Elisabetopol . . .	10.55	6.41	5.22	10.42
1.58	1.05	3.31			Sighișoara . . .	10.24	6.20	1.42	6.20
2.13	1.07	3.46			Hașfalău . . .	9.35	6.46	1.14	5.56
2.32		4.08			Homorod . . .	9.12	12.53	1.14	5.56
3.04	1.43	4.45			Agostofalva . . .	11.54	4.27	10.08	4.27
3.40	2.08	5.27			Apata . . .	7.02	3.53	3.53	3.53
3.47	2.15	5.47			Feldiöra . . .	6.37	1.11	3.37	8.27
4.03	2.29	6.12			Dela I. lunie circula. gr. or. preum si în fereastră Joia de Sinaia . . .	10.26	2.45	10.26	2.45
5.35	3.31	7.58			Brașov . . . pl. sos.	9.27	7.57	10.14	2.45
6.13		8.36			Timiș . . .	8.47	6.56	9.36	4.14
6.42	4.17	9.09			Predeal . . .	8.20	6.27	9.12	3.32
7.16		9.40			București . . . pl.	3.15	6.20	5.40	7.45
8.—	5.07	10.25			Sinaia . . .			9.15	7.45
3.55	5.14	11.—							